

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. C.
przeciwko T. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 września 2020 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 sierpnia 2018 r., sygn. akt VII Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. C. na rzecz T. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka M. C. zaskarżyła skargą kasacyjną wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 sierpnia 2018 r., VII Pa (...), którym oddalono jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia z dnia 14 lutego 2018 r., VI P (...), oddalającego jej powództwo wniesione przeciwko T. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

Powódka skargę kasacyjną oparła podstawach:

1) naruszenia przepisów postępowania, które to uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 382 k.p.c., przez nieuwzględnienie przez Sąd odwoławczy całego materiału zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, tj. pominięcie przy dokonywaniu oceny kwestii zachowania

przez powódkę terminu do wniesienia odwołania od oświadczenia pozwanej o rozwiązaniu z powódką umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia okoliczności tego rodzaju, że:

a) powódka począwszy od dnia 1 lipca 2016 r. zamieszkiwała pod innym adresem (tj. K., ul. P.) aniżeli ten, na który pozwana wysłała jej oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia (tj. W., ul. J.), co wynikało z dowodu w postaci: zeznań świadka T. P. oraz zeznań powódki;

b) powódka w okresie od 28 czerwca 2016 r. do 1 lipca 2016 r. oraz od 4 lipca 2016 r. do 22 lipca 2016 r. przebywała na zwolnieniach lekarskich, co wynikało z dowodów w postaci: dokumentów - zaświadczeń lekarskich oraz zeznań powódki;

c) powódka jeszcze przed dniem pierwszego awizowania oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia (tj. z dniem 7 lipca 2016 r.) dokonała aktualizacji swojego adresu zamieszkania, o czym poinformowała skutecznie pozwaną w dniu 6 lipca 2016 r., co wynika z dowodów w postaci: zeznań powódki, dokumentu stanowiącego oświadczenia powódki z dnia 5 lipca 2016 r.;

d) powódka dopiero w dniu 9 sierpnia 2016 r., podczas rozmowy z pracownikiem pozwanego P. Z., uzyskała wiedzę o rozwiązaniu z nią umowy o pracę, co wynika z dowodów w postaci: zeznań świadka P. Z., zeznań powódki oraz wydruku wiadomości sms powódki z dnia 9 sierpnia 2016 r., znajdującego się na karcie 155;

2) naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 61 k.c. w związku 300 k.p., przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że oświadczenie pozwanej z dnia 30 czerwca 2016 r. o rozwiązaniu z powódką stosunku pracy bez wypowiedzenia zostało doręczone powódce prawidłowo, albowiem doszło do powódki w taki sposób, że miała ona możliwość zapoznać się z jego treścią, podczas gdy twierdzenie jest błędne, albowiem w realiach przedmiotowej sprawy wystąpiły niezależne od powódki przeszkody w podjęciu przez nią przesyłki stanowiącej oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, gdyż powódka jeszcze przed dniem pierwszego awizowania wyżej wymienionej korespondencji (tj. dniem 7 lipca 2016 r.) zmieniła

na stałe swój adres zamieszkania, o czym poinformowała skutecznie pozwaną w dniu 6 lipca 2016 r., w związku czym wyżej wymienione oświadczenie nie mogło zostać jej skutecznie doręczone, a powódka nie miała realnej możliwości zapoznania się z jego treścią, o czym pozwana uzyskała wiedzę jeszcze przed dniem podjęcia pierwszej próby doręczenia powódce oświadczenia z dnia 30 czerwca 2016 r.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na to, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenia art. 61 k.c. w związku 300 k.p. W uzasadnieniu wniosku skarżąca podniosła, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oświadczenie woli pracodawcy o rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę wywiera skutek prawny w momencie, w którym adresat tego oświadczenia woli (pracownik) mógł realnie zapoznać się z jego treścią. W sytuacji, gdy pracownik, mając realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli, z własnej woli, celowo nie podejmuje przesyłki zawierającej to oświadczenie, należy przyjąć, iż zostało mu ono skutecznie złożone. Taką możliwość ma pracownik, któremu pismo rozwiązujące umowę o pracę wysłano listem poleconym, jeśli nie wystąpiły okoliczności uniemożliwiające mu odebranie przesyłki w urzędzie pocztowym, np. brak awiza w skrzynce pocztowej bądź dłuższa nieobecność pracownika pod wskazanym pracodawcy adresem czy też inne, niezależne od pracownika przeszkody w podjęciu przesyłki. Tym samym więc, oświadczenie woli pracodawcy o rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę wywiera skutek prawny w momencie, w którym pracownik mógł realnie zapoznać się z jego treścią, chociaż tego nie uczynił (wyrok sądu Najwyższego z dnia 3 października 2017 r., II PK 242/16, LEX nr 2390715). Dwukrotne awizowanie przesyłki poleconej zawierającej oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy stwarza domniemanie faktyczne możliwości zapoznania się przez pracownika z jego treścią. Zatem, w przypadku, gdy pracodawca wysłał pracownikowi oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, a pracownik nie podjął tej przesyłki, można przyjąć, że dniem skutecznego doręczenia tego oświadczenia jest dzień, w którym upłynął termin do odbioru przesyłki w oddawczym urzędzie pocztowym (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/2005 Monitor Prawniczy 2006

nr 11 str. 605; z dnia 9 grudnia 1999 r., I PKN 430/99, OSNAPiUS 2001 nr 9 poz. 309; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 października 1998 r., III ZP 31/98 OSNAPiUS 1999 nr 3 poz. 80; uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 9 września 1999 r., III ZP 5/99 OSNAPiUS 2000 nr 4 poz. 131). Dowód nadania na adres pracownika listu poleconego oraz pozostawienia w skrzynce pocztowej zawiadomienia o jego nadejściu nie są dowodami doręczenia pracownikowi oświadczenia woli zawartego w tym liście. Można je wszakże potraktować jako dowody prima facie. Skoro pracodawca przedstawił dowód nadania przesyłki w urzędzie pocztowym i pracownik został prawidłowo zawiadomiony o nadejściu tej przesyłki oraz miejscu jej odbioru, to można stąd wnosić, że miał on możliwość zapoznania się z jej treścią (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2002 r., III CKN 1316/2000, LexPolonica nr 381369; z dnia 20 stycznia 2004 r., II CK 358/2002, Wokanda 2004 nr 9 str. 6; z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 124/2004, LexPolonica nr 2805961). Powyższe domniemanie faktyczne może być jednak obalone przez wykazanie, że pracownik o nadejściu przesyłki nie wiedział lub nie miał możliwości jej odebrania, np. z powodu nieobecności, zaginięcia awiza czy też siły wyższej. Ciężar dowodu spoczywa wówczas na pracowniku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2005 r., II PK 124/2004, LexPolonica nr 2805961).

Powołując się na powyższe orzecznictwo, skarżąca wskazała, że brak jest podstaw do przyjęcia, że pozwana skutecznie doręczyła jej oświadczenie z dnia 30 czerwca 2016 r. Powódka wykazała w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego, że nie tylko nie wiedziała ona o nadejściu przesyłki od pracodawcy, ale również że nie miała możliwości jej odebrania pod adresem ((...)) W., ul. J.. Tym samym, w ocenie skarżącej, w realiach niniejszej sprawy wystąpiły ewidentnie niezależne od pracownika przeszkody w podjęciu przesyłki stanowiącej oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, na które to przeszkody Sąd Najwyższy zwrócił uwagę w swoim judykacie z dnia 3 października 2017 r., II PK 242/16. Powódka skutecznie obaliła domniemanie faktyczne, w myśl którego w przypadku dwukrotnego awizowania przesyłki poleconej zawierającej oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu stosunku pracy domniemuje się możliwości zapoznania pracownika z jego treścią. Powódka

możliwość taką uzyskała bowiem dopiero w dniu 9 sierpnia 2016 r. (co potwierdza wydruk wiadomości sms powódki z dnia 9 sierpnia 2016 r., znajdujący się na karcie 155). W związku z powyższym, odwołanie powódki, które zostało nadane przez jej pełnomocnika przesyłką poleconą w dniu 23 sierpnia 2016 r., zostało złożone z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 264 § 2 k.p. - w brzmieniu obowiązującym na dzień 23 sierpnia 2016 r.

Pozwana, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosła o nieprzyjęcie jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Z przedstawionego przez skarżącą orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia przez adresata w rozumieniu art. 61 § 1 k.c. nie może, z jednej strony, być utożsamiana z rzeczywistym zapoznaniem się przez niego z tym oświadczeniem (faktem zapoznania się), co oznacza, że skuteczne złożeniu oświadczenia woli następuje także w sytuacji, w której co prawda adresat oświadczenia woli nie zna jego treści, ale miał realną możliwość zapoznania się z nią, gdyż doszła ona do niego w taki sposób, że mógł się z nią zapoznać. Z drugiej jednak strony, realna możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia woli nie może być pojmowana abstrakcyjnie, powinna być oceniana z uwzględnieniem okoliczności danego wypadku. Otrzymanie awiza (zapoznanie się z nim) nie jest równoznaczne z dojściem do adresata oświadczenia woli w taki sposób, że mógł on zapoznać się z jego treścią. Możliwość taka powstaje dopiero wówczas, gdy adresat oświadczenia w zwykłym biegu zdarzeń uzyskał realną możliwość zapoznania się z treścią awizowanej przesyłki pocztowej, co wymaga udania się na pocztę (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 marca 2017 r., III CSK 148/16, LEX nr 2352146; z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 215/11, LEX nr 1212829).

Przypomnieć należy istotne z punktu widzenia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustalenia faktyczne Sądu drugiej instancji (wiążące Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Według nich, oświadczenie pozwanej o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z dnia 30 czerwca 2016 r. zostało wysłane na adres – (...) W., ul. J. w dniu 1 lipca 2017 r. Adres ten został przez powódkę wskazany jako adres zamieszkania i jednocześnie jako adres do korespondencji w kwestionariuszu osobowym w momencie zatrudnienia w pozwanej Spółce. Natomiast faktycznie powódka wykorzystywała wskazany wyżej adres wyłącznie do celów korespondencyjnych, bowiem nie zamieszkiwała pod tym adresem, jednak mogło się zdarzyć, że przebywała w tym lokalu okazyjnie. Powódka upoważniła T. P. (właściciela przy lokalu przy ul. J.) do odbierania jej korespondencji i przekazywania jej awizo znajdujących się w skrzynce. T. P. pojawiał się pod adresem przy ul. J. cyklicznie, raz na dwa tygodnie, sprawdzał wówczas zawartość skrzynki pocztowej. Jeżeli w skrzynce znajdowała

się korespondencja dla powódki, T. P. przekazywał powódce list zwykły bądź awizo, kiedy spotykali się w pracy.

W związku z tym, że adres, pod który pracodawca wysłał pismo rozwiązujące stosunek pracy, był faktycznie jedynie adresem do korespondencji (o czym pracodawca nie mógł wiedzieć), poglądy Sądu Najwyższego przedstawione w przywołanych wyżej wyrokach, nie uzasadniają twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżąca twierdzi, że w realiach niniejszej sprawy wystąpiły ewidentnie niezależne od pracownika przeszkody w podjęciu przesyłki stanowiącej oświadczenie pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia, na które to przeszkody Sąd Najwyższy zwrócił uwagę w wyroku z dnia 3 października 2017 r., II PK 242/16, jednakże nie potwierdza tego przedstawiana argumentacja w konfrontacji z podstawą faktyczną wyroku. Na przeszkodę tego rodzaju nie wskazuje argument, że powódka nie miała realnej możliwości, aby w okresie od 7 lipca do 22 lipca 2016 r. zapoznać się z treścią skierowanej do niej przesyłki, bowiem nie zamieszkiwała już pod adresem ((...)) W., ul. J.. Oczywiście jest bowiem, że skoro powyższy adres nie był adresem jej zamieszkania (stałego przebywania), to nie jest uprawnione twierdzenie, że z powodu niezamieszkiwania pod tym adresem powódka o nadejściu przesyłki nie wiedziała i dlatego nie mogła się zapoznać z jej treścią. Także argument o złym stanie zdrowia, potwierdzonym faktem przebywania na zwolnieniach lekarskich w okresie od 28 czerwca 2016 r. do 1 lipca 2016 r. oraz od 4 lipca 2016 r. do 22 lipca 2016 r., nie prowadzi do wniosku, że powódka nie była w stanie (z przyczyn obiektywnych) zapoznać się z treścią pisma pracodawcy, bowiem wedle ustaleń Sądu drugiej instancji, choroba nie uniemożliwiała jej poruszania się oraz kontrolowania zawartości skrzynki pocztowej przy ul. J.. Natomiast skarżąca nie udowodniła (ani nawet nie wskazała) innych okoliczności świadczących o tym, że w zwykłym biegu zdarzeń (odnoszonym do wskazania pracodawcy wyłącznie adresu do korespondencji i uzgodnień poczynionych z udostępniającym jej w tym celu swój adres T. P.) nie uzyskała realnej możliwości odbioru przesyłki. Innymi słowy, powódka nie obaliła domniemania, że miała możliwość podjęcia pisma pracodawcy w urzędzie pocztowym celem zapoznania się z jego treścią.

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).